

18.9.2025

Kaupunginmuseon lausunto Autotalon asemakaavan muutosehdotuksesta

HEL 2024-008173 T

Asemakaavapalvelut on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Autotalon asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee Kampissa sijaitsevan Autotalokorttelin kahta pohjoisinta tonttia osoitteessa Runeberginkatu 5 (217/3 ja 4) ja niiden pohjoispuolella sijaitsevaa, nykyisellään pysäköintialueena ja katuna toimivaa aluetta, jolle on tarkoitus suunnitella toimisto- ja liiketilapainotteista täydennysrakentamista sekä kehittää korttelin toimintaa.

Kaavan vuorovaikutusraportissa ei ole jostain syystä huomioitu museon OAS-vaiheen lausuntoa. Tämän johdosta museo toistaa aiemman lausuntonsa keskeiskohdat.

Kaupunginmuseon lausunto OAS-vaiheessa

Helsingin kantakaupunki säästyi pääosin muille eurooppalaisille kaupungeille aikanaan tyypilliseltä toisen maailmansodan jälkeisiltä pilvenpiirtäjäsaneeraukselta. Kortteli 217 onkin mielenkiintoinen yksittäinen näitä kansainvälisiä ideoita konkretisoiva fragmentti, ja on tässä suhteessa Helsingissä ainutlaatuinen.

Kaava-alueen rakennukset kertovat maamme liiketaloushistoriasta sekä Kampin rakentumisesta Helsingin liikekeskustan osa-alueeksi. Huolellisesti suunnitelluilla rakennuksilla on tärkeä kaupunkikuvallinen asema. Erityislaatuisen maamerkkimäisen kokonaisuuden muodostavat korttelin tornit, ja täten myös tyhjä tila tornien välillä on tärkeä ja varjeltava. Lisäksi kaava-alueen lähivaikutuspiirissä oleva Tennispalatsi on tärkeä identiteettirakennus, jonka kaareva katto erityisesti on alueelle tunnusomainen.

Kaavan selvityksiin kuuluu Autotalokorttelin no.217 lähialue, kaupunkirakenteellinen ja ympäristöhistoriallinen selvitys. Selvityksen johtopäätöksissä todetaan, että korttelin 217 arkkitehtoninen ja tornisommitelman säilyminen on keskeistä selvitysalueen kehittämisessä. Etäisyys tornien välillä on tärkeää sommitelman säilymisen kannalta. Myös Tennispalatsin ja autotalokorttelin tornien ja korttelin maamerkkimäisyyden säilyminen on arvokasta. Tämän lisäksi mahdollisten laajennusten vai-

18.9.2025

kutus arkkitehtoniseen perintöön tulee arvioida erikseen rakennushistoriallisten selvitysten avulla.

Jotta mahdolliseksi arvioituja muutoksia rakennuksiin voidaan harkita, tulee kaavan vaikutusarviointia terävöittää laatimalla Pohjantalosta ja Kampintornista rakennushistorialliset selvitykset. Selvitykset kohdentavat rakennusten arkkitehtuurin ja sisätilojen arvoja, sekä tarkentavat kohteiden vaalimistavoitteita.

Kilpailuehdotuksen voittaneen ratkaisun periaatteisiin kuuluu säilyttää korttelin neljän tornin suurmuoto itsenäisenä olemalla dynaamisessa vuoropuhelussa Tennispalatsin ja tulevan Hyvinvointikeskuksen kaarevien muotojen kanssa, sekä pidättäytyä Töölön ja Eteläisen Rautatiekadun räystäskoroissa, sovittautua Autotalon podestin korkeuteen ja huomioida Eteläisen Rautatiekadun rakennusten julkisivulinja.

Jotta kaavan tavoitteisiin ja kilpailuehdotuksen voittaneen ratkaisun periaatteisiin kuuluva neljän tornin suurmuodon säilyttäminen toteutuisi, ja jotta tasa-arvoinen vuoropuhelu Tennispalatsin kanssa toteutuisi, tulisi kilpailuehdotuksen uudisrakennusta kerroskorkeutta mataloittaa Tennispalatsin kaaren tasolle.

Kaupunginmuseon lausunto kaavaehdotuksesta

Suhteuttaen muutosehdotusta museon aikaisempaan lausuntoon, niin kaavanvaikutusarviointia on terävöitetty, ja on laadittu asianmukaiset rakennushistorialliset selvitykset Pohjantalosta ja Kampintornista. Selvitykset erittelevät ja tarkentavat kohteiden vaalimistavoitteita.

Pohjantalo ja Kampintorni on suojeltu kaavassa sr-2 -merkinnällä: "Rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus. Suojelu koskee rakennuksen näkyviä alkuperäisiä tai niihin verrattavia rakenteita ja rakennusosia sekä sen julkisia sisätiloja. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa. Rakennuksessa tehtävät korjaustyöt ja muutokset eivät saa heikentää sen arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä. Mikäli rakennuksessa on aikaisemmin suoritettu tällaisia toimenpiteitä, on ne muutostöiden yhteydessä korjattava tiedossa olevan alkuperäistoteutuksen mukaiseksi tai muutoin arkkitehtuuriin soveltuvalla tavalla.". Lisäksi kaavaan on laadittu määräykset Liike- ja toimistorakennusten korttelialueella tontilla 217/3 ja 4 sijaitseville rakennuksille: "Rakennuksen ulkoarkkitehtuuri on säilytettävä alkuperäiseltä osalta. Mikäli rakennuksen julkisivuissa on aikaisemmin suoritettu muutostoimenpiteitä, on ne seuraavien muutostöiden yhteydessä korjattava tiedossa olevan alkuperäistoteutuksen mukaiseksi tai muutoin arkkitehtuuriin soveltuvalla tavalla." ja " Sisätilan alkuperäiset porrashuoneet, ikkunat ja ovet tulee säilyttää."

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

18.9.2025

Esitetyt suojelumerkinnot turvaavat rakennusten arkkitehtonishistoriallisen integriteetin.

Sen sijaan kaavaehdotuksessa ei ole toteutunut museon esittämä uudisrakennuksen kerroskorkeuden mataloittaminen Tennispalatsin kaaren tasolle. Museon kannan mukaan kerroksella mataloittaminen korostaisi korttelille leimallista neljän tornin suurmuotoa, sekä samalla loisi dialogisemman vuoropuhelun Tennispalatsin rakennusmassan kanssa.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö